

N:o 191.

Af herr **O. H. Ström**, om förbud mot försäljning af spirituösa drycker mot postförskott.

Med anledning af min vid 1896 års riksdag väckta motion om förbud mot försäljning af spirituosa mot efterkraf beslöt Riksdagen, att 4 § 2 mom. i förordningen angående försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker af den 24 maj 1895 skulle erhålla följande förändrade lydelse: Ej heller må innehafvare af rättighet till försäljning af bränvin låta vare sig mot efterkraf för köpeskillingen eller genom ombud å annat ställe än det, der han sin försäljningsrätt utöfvar, till köpare utlemna mindre belopp än 250 liter, och faststälde Kongl. Maj:t den 25 september 1897 detta Riksdagens beslut.

Emellertid började man kringgå förbudet på så sätt, att samtidigt med det man sänder requirerade spritdrycker, hvilka adresseras i afsändarens eget namn, en fullmagt sändes till requirenten, hvarå är taget postförskott, motsvarande det belopp sändningen går till, och när requirenten utlöst fullmagten, har han endast att gå till jernvägsstationen eller ångbåtskommissionären och utqvittra varan.

Med anledning af detta kringgående af förbudet mot försäljning af spirituosa mot efterkraf väckte jag vid 1898 års riksdag motion om, att förbud mot försäljning af spirituosa mot postförskott afven skulle stadgas genom att i 4 § 2 mom. i förordningen angående försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker inflicka orden »eller postförskott», hvilket torde hafva varit till fyllest för att hindra kringgående af förbudet mot försäljning af spirituosa mot efterkraf genom att sända den mot postförskott. Jag blef därför helt förvånad, då bevillningsutskottet utan att hafva meddelat sig med lagutskottet, såsom be-

villningsutskottet gjorde, då det var fråga om förbud mot försäljning mot efterkraf, afstyrkte motionen, då det icke enligt utskottets förmenande torde vara möjligt, att ett förbud mot försäljning af spirituosa mot postförskott kan göras effektivt.

Då frågan förekom till behandling i Andra Kammarén, gendref jag emellertid utskottets uppfattning i följande yttrande:

»Då min motion om ändring eller rättare sagdt om ett tillägg till 4 § 2 mom. i bränvinsförsäljningsförordningen, i syfte att förekomma försäljning af bränvin mot postförskott, af bevillningsutskottet blifvit afstyrkt, må det tillåtas mig att med några ord bemöta utskottets utlåtande.

Utskottets andra afdelning, som har att behandla frågor rörande bränvinslagstiftningen, har i sitt förslag till utlåtande yttrat: 'I likhet med motionären finner utskottet, att det skulle vara synnerligen önskvärdt, om det af honom påpekade missförhållandet kunde genom någon lagstiftningsåtgärd ändras', och utskottet säger, 'att en utsträckning af det förbud, som nu finnes stadgadt att mot efterkraf för köpeskillingen utlemna bränvin i mindre partier än 250 liter jemväl till förbud mot betalningens uttagande genom postförskott skulle måhända ega fog för sig, derest ett sådant förbud kunde göras effektivt, men att detta dock icke torde vara möjligt'.

Häremot ber jag få säga, att ett sådant förbud blir lika effektivt, som förbudet mot efterkraftsförsäljningen är, då såväl i ena som i andra fallet köparne kunna få höras som vittnen. Till att få reda på köparne torde nog en nitisk åklagare finna utvägar, såsom t. ex. vid åtal för salning till den postförskottsköpta varan etc.

Då bränvinet försändes på statens jernvägar, kan åklagaren genom qvittenserna på fullmagterna eller på öfverlåtna fraktsedlar äfven få reda på vittnen. Någon kontroll från postverkets sida erfordras ej.

Om också icke alla öfverträdelser af förbudet mot postförskottsförsäljning af spirituosa kunde beifras, skulle dock blotta tillvaron af ett sådant förbud, till följd af den med öfverträdandet af detsamma förenade risken, verka afskräckande på mången afsändare, och redan med detta vore mycket vunnet. Småningom skulle, i synnerhet om någon afsändare blir fäld, postförskottsförsäljningen upphöra likasom efterkraftsförsäljningen redan lär hafva gjort, sedan förbud häremot stadgades.

Genom afslag på min motion kommer deremot försäljningen af spirituosa mot postförskott att tilltaga och dryckenskapen i hög grad att befrämjas, synnerligast bland den arbetande klassen på större arbetsplatser. Särskildt kommer på den till min valkrets hörande stora platsen Gellivara Malmsberg, der tusentals arbetare finnas, superiet att i betänklig grad till-

taga, synnerligast då förbudet mot införsel till lappmarkerna af spirituosa nu är upphäfdt.

Det kan dessutom icke vara tillbörligt, att staten sjelf, om än indirekt, skall bidra till dryckenskapens ökande, genom att postförskott för spirituosa uttages genom postverket och den postförskotterade varan befordras på statens jernvägar.

Om mitt förslag till ändring af 4 § 2 mom. i förordningen om försäljning af bränvin skulle ansetts opraktiskt, hade ju utskottet kunnat föreslå de ändringar i förordningen, som ansetts vara mera lämpliga för ernående af min motions syfte, hvars ernående utskottet sjelft ansett önskvärdt: ty icke är väl lagen så vanmäktig, att ej någonting kan stadgas till ett verksamt stärfjande af det anmärkta missförhållandet.

Jag hemställer emellertid nu, att kammaren måtte bifalla motionen.

Sedan herr Olsson i Sörnäs, med hvilken herr Lundström förenade sig, yttrat, att man på den afdelning af bevillningsutskottet, der motionen först behandlades, gerna velat vara med om densamma, derest man kunnat utleta någon åtgärd att få dess syfte i praktiskt afscende genomfördt, men att detta icke syntes afdelningens ledamöter vara möjligt samt att, om herr Ström till en annan riksdag hittar på något lämpligt sätt att få motionens syfte genomfördt, herr Olsson lofvade att, om han kommer att deltaga i frågans handläggning, göra allt för att understödja förslaget, och sedan herr Fredholm från Stockholm, som synes vara en auktoritet, då det är fråga om bränvinslagstiftningen, yttrat, att bevillningsutskottet alltid ställer sig sympatiskt mot alla sträfvanden att befrämja nykterheten, men att utskottet vid behandlingen af mitt förslag kommit till det resultat, att det omöjligt kunde genomföras, afslog Andra Kammaren motionen likasom Första Kammaren förut gjort.

Då min fruktan, att försäljningen af spirituosa mot postförskott skulle tilltaga, emellertid besannats -- endast till den kommun, der jag är bosatt, har med sista ångbåtarna i höst mot postförskott anländt hundratals ankare och lådor med spirituosa -- finner jag mig föranlåten att nu å nyo väcka motion om förbud mot försäljningen mot postförskott, och tror jag, att, om bevillningsutskottet skulle rådgöra med lagutskottet, detta senare skall finna, att motionens syfte mycket väl kan ernås genom att de tvenne orden »eller postförskott» inflickas i 4 § 2 mom. af bränvinsförsäljningsförordningen. Skulle emellertid icke bevillningsutskottet vilja rådgöra med lagutskottet eller lagutskottet i likhet med bevillningsutskottet icke skulle anse, att motionens syfte ernås genom införande af orden »eller postförskott» i 4 § 2 mom. samt icke heller kunna föreslå något annat tillägg i bränvinsförsäljningsförordningen, hvarigenom syftet skulle ernås,

torde väl Kongl. Maj:t kunna föreslå Riksdagen det tillägg i bränvinsförsäljningsförordningen, som anses erforderligt för att motionens syfte må kunna ernås.

Jag får därför härmed vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta ett sådant tillägg i bränvinsförsäljningsförordningen af 24 maj 1895, att förbud mot försäljningen af spirituosa mot postförskott må varda stadgadt, eller ock att i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga förslag till sådant tillägg.

Stockholm den 28 januari 1899.

O. H. Ström.

N:o 192.

Af herr **C. J. Jakobson**, *angående anslag till underlättande för mindre bemedlade arbetare att förskaffa sig egna hem.*

Som bekant ha å statsmagternas sida vissa mått och steg tagits för att underlätta och göra det möjligt för mindre bemedlade arbetare inom vårt land att förskaffa sig egna jordbruk och egna hem. Så t. ex. afskaffades det af ålder tillämpliga förbudet mot innehafvandet af mindre jordlotter, hvarå man icke ansågs vara besutten, och i stället infördes lagen om hemmansklyfning och jordafsöndring, vidare förordningen om upplåtelse af mindre lotter på billiga villkor å statens mark i Norrland, och för ej länge sedan är, enligt Riksdagens beslut, ifrågasatt att förlijelpa Bohusläns fiskeribefolkning att genom köp blifva egare till sina hittills innehafda, men arrenderade jordlotter.

Statsmagterna ha vidare mer och mer på allvar ifrågasatt att på lämpligaste sätt söka betrygga den svenske arbetarens ålderdom; men den så vidtomfattande och säkert på långliga tider svårlösta och än mer kost-